

Správa o výsledku kontroly účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy za rok 2010 a systému pôsobenia sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom (SORO) v regióne

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie správnosti, zákonnosti a spoľahlivosti vykazovaných súm v účtovných a finančných výkazoch k 31.12.2010, ktoré sú podkladom pre hodnotenie výsledkov hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy v rámci záverečného účtu verejnej správy za rok 2010. V samosprávnom kraji, okrem skôr uvedeného, aj preverenie vykonávania vybraných implementačných procedúr, delegovaných úloh a právomoci z riadiaceho orgánu na SORO pôsobiaceho na úrovni samosprávneho kraja, od jeho zriadenia a začlenenia do organizačnej štruktúry úradu samosprávneho kraja.

Predmetom kontroly bolo preveriť zostavenie, schvaľovací proces, rozpis, úpravy rozpočtu, vyhodnotenie plnenia príjmovej a čerpanie výdavkovej časti rozpočtu, správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť účtovania nákladov a výnosov a zostavenia výsledku hospodárenia, správnosť prezentácie príjmových a výdavkových finančných operácií, správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť vykazovania aktív a pasív, pôsobnosť SORO na úrovni samosprávneho kraja, preverenie vykonávania vybraných implementačných procedúr, delegovaných úloh, právomoci, zaradenie SORO do štruktúry samosprávneho kraja, kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR.

Kontrola bola vykonaná v Úrade Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice, za obdobie roka 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Rozpočet samosprávneho kraja

Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“) na roky 2010–2012 bol spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh rozpočtu vychádzal z prognózy vývoja daňových príjmov do roku 2012, ktorá bola postavená na odhadoch vývoja v roku 2009 a na predpokladoch o vnútorných a vonkajších podmienkach ekonomiky Slovenskej republiky v najbližších rokoch.

Rozpočet KSK nebol schválený do 31.12.2009, schválený bol 08.02.2010. Do schválenia rozpočtu na rok 2010 KSK hospodáril podľa rozpočtu na rok 2009, pričom výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória neprekročili 1/12 celkových výdavkov rozpočtu.

Rozpočet bol vypracovaný na princípe programového rozpočtovania a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou. Programový rozpočet obsahoval osem programov, 28 podprogramov, dva prvky a päť projektov. Tvorba programových štruktúr zohľadňovala disponibilné zdroje KSK v roku 2010, takže na jej rozličných úrovniach (programy, podprogramy, prvky, projekty) boli obsiahnuté len tie aktivity, ktoré boli kryté skutočnými rozpočtovými zdrojmi.

V priebehu roka 2010 boli vykonané štyri úpravy rozpočtu, ktoré boli schválené uzneseniami Zastupiteľstva KSK. Ďalšie zmeny boli vykonané rozhodnutiami predsedu KSK v zmysle zásad tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK a zmeny vykonané v zmysle ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Súčasťou programového rozpočtovania je monitorovanie programového plnenia rozpočtu a aj jeho koncoročné hodnotenie. KSK v priebehu roka 2010 nemonitoroval plnenie programov, čím nepostupoval v súlade s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Hodnotenie plnenia programov k 31.12.2010 bolo vykonané a bolo súčasťou záverečného účtu, ktorý bol vypracovaný v súlade s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a schválený 18.04.2011.

Bežné príjmy KSK boli splnené v sume 130 656 738,00 eur, t. j. na 100,64 %, z toho daňové príjmy boli splnené v sume 57 892 248,00 eur, t. j. na 101,04 %. Daň z príjmov fyzických osôb bola splnená na 101,55 % a bola oproti upravenému rozpočtu vyššia o 700 454,00 eur. Daň z motorových vozidiel splnená na 99,12 % bola oproti upravenému rozpočtu nižšia o 106 690,00 eur. Nedaňové bežné príjmy boli splnené na 112,67 %, čo predstavovalo prekročenie rozpočtovaných príjmov o 859 949,00 eur. Bežné granty a transfery boli splnené v sume 65 226 092,00 eur, t. j. na 99,05 %. Granty boli splnené na 80,10 %, z toho boli projekty z fondov EÚ splnené na 79,38 %. Príjmy kapitálového rozpočtu rozpočtované v sume 55 920 007,00 eur boli splnené v sume 11 147 109,00 eur t. j. na 19,93 %. Príjmové finančné operácie v sume 13 309 542,00 eur boli splnené na 53,66 %.

Bežné príjmy tvorili 84,23 % z celkových príjmov a kapitálové príjmy 7,19 % z celkových príjmov. Daňové príjmy predstavovali 44,31 % z celkovej hodnoty bežných príjmov, nedaňové príjmy tvorili 5,85 % a granty a transfery tvorili 49,84 % z celkovej hodnoty bežných príjmov.

Výdavky bežného rozpočtu boli čerpané v sume 129 009 260,00 eur, t. j. na 97,01 %. Výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané v sume 10 990 880,00 eur t. j. 14,58 %. Výdavkové finančné operácie v sume 2 178 536,00 eur boli splnené na 99,94 %.

2. Preverenie údajov a informácií uvedených v účtovných a finančných výkazoch

Účtovná závierka bola zostavená v zmysle zákona o účtovníctve a opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov a dodatkov (ďalej len „postupy účtovania“). Audit účtovnej závierky bol uskutočnený v zmysle Medzinárodných audítorských štandardov.

Kontrolou boli preverené vzájomné väzby medzi jednotlivými časťami účtovnej závierky a neboli zistené nedostatky. Údaje uvedené v poznámkach korešpondovali s údajmi v súvahe a vo výkaze ziskov a strát.

Preverením správnosti, zákonnosti a spoľahlivosti účtovania nákladov, výnosov a zostavenia výsledku hospodárenia bolo zistené, že kontrolovaný subjekt pri účtovaní nákladov a výnosov nedodržiaval platné postupy účtovania, čo malo za následok porušenie zákona o účtovníctve.

Pri kontrole boli preverené náklady evidované na účtoch s významným nárastom oproti roku 2009 a bolo zistené, že na účte - opravy a udržiavanie boli zaúčtované náklady v sume 1 580 857,86 eur ako náklady súvisiace s opravou a údržbou ciest z rokov 2005 – 2007. Po ukončení údržby cestnej siete a od prevzatia prác spláca KSK cenu diela v rovnomerne rozložených splátkach počas 5 – 10 rokov bankovým inštitúciám, ktoré pohľadávky zhotoviteľ a odkúpili. KSK vzhľadom na veľkú záťaž na rozpočet v roku 2010 prerokoval so zainteresovanými bankovými inštitúciami možnosť optimálneho rozloženia splátok. Definitívne návrhy boli premietnuté do zmlúv o reštrukturalizácii dlhu a odsúhlasený bol odklad splátok s predĺžením doby splácania za predpokladu splácania úrokov (ceny financovania), ktorých výška bola v sume 1 580 857,86 eur. Kontrolovaný subjekt zúčtovaním nákladov do obdobia roku 2010, t. j. do obdobia, s ktorým tieto časovo a vecne nesúviseli, postupoval v rozpore s ustanovením zákona o účtovníctve. Zároveň nesprávnym vymedzením nákladov na účet opráv a údržby postupoval v rozpore s platnými postupmi účtovania, čím zároveň porušil príslušné ustanovenie zákona o účtovníctve.

KSK v roku 2010 odpísal pohľadávku v celkovej sume 567 673,71 eur, ktorá bola postúpená v roku 2007 obchodnej spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou KSK. Odpísanie postúpených pohľadávok do nákladov bolo vykonané na základe prijatého záveru škodovej komisie a z dôvodu odpísania pohľadávok samotnou obchodnou spoločnosťou už v roku 2009. Preverením postupu pri odpise uvedenej pohľadávky bolo zistené, že pozostávala z pohľadávky voči zdravotnej poisťovni v sume 401 630,14 eur, ktorá už v roku 2007 bola nevyožiteľnou z dôvodu výmazu zdravotnej poisťovne z obchodného registra a z pohľadávok v sume 166 043,57 eur, ktoré ku dňu odpisu neboli premlčané a boli v lehote splatnosti, resp. súd nezastavil exekúciu, výkon rozhodnutia alebo konkurzné konanie.

Kontrolovaný subjekt odpísaním pohľadávok v sume 166 043,57 eur, pri ktorých nenastal dôvod na trvalé upustenie od ich vymáhania, postupoval v rozpore s postupmi účtovania, čím zároveň porušil príslušné ustanovenie zákona o účtovníctve.

Odpis pohľadávok, ktorých hodnota bola vyššia ako 17 000,00 eur, nebol daný na schválenie Zastupiteľstvu KSK, čím nebol dodržaný postup v zmysle zásad hospodárenia s majetkom KSK. Kontrolovaný subjekt v danom prípade nedodržiaval ustanovenie zákona o majetku vyšších územných celkov.

Porovnaním výnosov zaúčtovaných za predaj majetku a súvisiacich nákladov z vyradenia predávaného majetku bolo zistené, že kontrolovaný subjekt zaúčtoval v troch prípadoch do výnosov v roku 2010 predávaný nehnuteľný majetok na základe kúpnych zmlúv. Nehnuteľný majetok si nadobúdatelia neprevzali a zápisy do katastra nehnuteľností sa neuskutočnili v roku 2010. KSK postupoval v rozpore s ustanovením zákona o účtovníctve tým, že zaúčtoval výnosy v celkovej sume 1 904 807,40 eur z predaja nehnuteľného majetku do obdobia, s ktorým tieto časovo a vecne nesúviseli.

Kontrolou vynaložených finančných prostriedkov z rozpočtu KSK na návratné finančné výpomoci bolo zistené, že v troch prípadoch zo strany prijímateľa neboli v roku 2010 zrealizované zmluvne dohodnuté splátky poskytnutej výpomoci (30 splátok v celkovej sume 132 072 eur). KSK tým, že nevymáhal splatenie návratnej finančnej výpomoci,

postupoval v rozpore so zákonom o majetku vyšších územných celkov a v rozpore so zásadami hospodárenia s majetkom KSK.

Preverením príjmových a výdavkových finančných operácií neboli zistené nedostatky.

Preverené boli stavy na jednotlivých účtoch dlhodobého majetku za kontrolované obdobie a porovnané boli s predchádzajúcim obdobím. Kontrolou bolo zistené, že v majetkovej evidencii boli evidované pozemky bez ocenenia. Kontrolovaný subjekt neocenil majetok ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu v súlade so zákonom o účtovníctve.

3. Pôsobnosť SORO na úrovni samosprávneho kraja

Regionálny operačný program (ďalej len „ROP“) vytvára spomedzi všetkých operačných programov realizovaných v programovom období 2007 – 2013 najväčší priestor na zapojenie samosprávnych krajov do implementačných procedúr, čím posilňuje aktívnu účasť regiónov na realizácii regionálneho rozvoja podporovaného z finančných prostriedkov Európskeho spoločenstva. KSK na základe uznesení vlády Slovenskej republiky a splnomocnenia o delegovaní právomocí vykonával vo vzťahu k vybraným oblastiam podpory úlohu SORO pre ROP. Funkciu SORO vykonáva odbor implementácie SORO pre ROP, ktorý bol rozhodnutím Zastupiteľstva KSK začlenený do organizačnej štruktúry Úradu KSK.

K 31.12.2010 SORO pre ROP v rámci KSK prijalo žiadosti o nenávratný finančný príspevok od 164 žiadateľov pre tri opatrenia implementované SORO. Z toho schválilo nenávratný finančný príspevok 91 prijímateľom. Čerpanie finančných prostriedkov k 31.12.2010, za opatrenia implementované SORO, bolo v sume 1 445 736,13 eur.

SORO pri kontrolovanom subjekte plnil úlohy v adekvátnom rozsahu v súlade s delegovanými kompetenciami.

4. Kontrola opatrení

Kontrolovaný subjekt prijal deväť opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou NKÚ SR, ktorá bola vykonaná v roku 2010.

Stanovený termín na predloženie opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a termín na predloženie správy o splnení, resp. plnení prijatých opatrení bol zo strany kontrolovaného subjektu dodržaný. Kontrolou bolo zistené, že z celkového počtu deväť prijatých opatrení boli všetky splnené, resp. plnené príbežne. Z toho boli dve opatrenia týkajúce sa uzatvorenia dodatkov k zmluvám splnené po termíne, ktorý si určil kontrolovaný subjekt, avšak splnené v termíne predloženia správy. Kontrolná skupina stav splnenia, resp. plnenia prijatých opatrení porovnala s vyhodnotením kontrolovaného subjektu, ktoré bolo uvedené v správe o splnení, resp. plnení prijatých opatrení, pričom neboli zistené rozdiely.

Zhrnutie

Rozpočet KSK na roky 2010 – 2012 bol zostavený ako viacročný rozpočet na princípe programového rozpočtovania. Návrh rozpočtu bol schválený v roku 2010 a do schválenia rozpočtu kontrolovaný subjekt hospodáril v rozpočtovom provizóriu. KSK v priebehu roka 2010 nevykonával monitorovanie plnenia programov v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolovaný subjekt pri účtovaní nákladov a výnosov nedodrжал platné postupy účtovania, čo malo za následok porušenie zákona o účtovníctve.

Kontrolovaný subjekt odpísaním pohľadávok, pri ktorých nenastal dôvod na trvalé upustenie od ich vymáhania, postupoval v rozpore s postupmi účtovania a porušil zákon o účtovníctve. Nesplnením si povinnosti pri odpise pohľadávky v zmysle schválených zásad hospodárenia s majetkom KSK bol porušený zákon o majetku vyšších územných celkov.

V roku 2010 KSK poskytol návratné finančné výpomoci pre nemocnice aj napriek tomu, že v kontrolovanom období neboli zrealizované splátky výpomocí z predchádzajúcich rokov. Kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore so zákonom o majetku vyšších územných celkov tým, že nevymáhal splatenie návratnej finančnej výpomoci.

Preverením správnosti a úplnosti evidencie dlhodobého majetku bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve v dôsledku neocenenia majetku v čase uskutočnenia účtovného prípadu.

SORO pri kontrolovanom subjekte plnil úlohy v adekvátnom rozsahu v súlade s delegovanými kompetenciami.

Kontrolou plnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou v roku 2010 neboli zistené nedostatky a ich vyhodnotenie v správe o splnení, resp. plnení prijatých opatrení bolo vykonané správne.

Kontrolou účtovných výkazov neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali, že predmet kontroly nebol v súlade so stanovenými kritériami vo všetkých významných aspektoch.

Výsledky kontroly boli prerokované s predsedom KSK. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté štyri opatrenia, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.